

Ledenestafette

Gletsjer geklets 2.0

ron.vanlammeren@wur.nl

“Schikt het dat ik even binnenloop ?” vroeg de VIAS redacteur staande naast mijn bureau. Normaal gesproken een vriendelijk invitatie, maar op vrijdagmiddag 5 uur gaan dan bij mij meestal de alarmbellen rinkelen. Ook ditmaal. En terecht, zo bleek. “Heb jij zin om een ledenestafette bijdrage te schrijven voor ons VIAS magazine?”

Deze redactionele werkwijze begrijp ik goed. Maandenlang hebben ze me bestookt met onbeantwoorde emails en bij navraag bleek het beoogde estafette-lid fijn bij de universiteit van British Columbia in Vancouver zijn sabbatical te vieren. De recente redactievergadering zie ik voor me. Lacherig wordt mijn uitnodiging besproken “Zodra hij terug is direct aanspreken. Lekker uitgerust en boordevol energie, zegt hij toch geen nee”.

En inderdaad zo is het gegaan. Alarmbellen of niet, je denkt direct aan de facilitaire ondersteuning en genotsmiddelen die de VIAS redactie je ter beschikking stellen om tot een gedegen bijdrage te komen. Helaas, een foute inschatting. “Dank je, graag morgen, eventueel zondag inleveren! O ja en graag iets met Web 2.0 erin. Goed Weekend, Daag.”

Dankzij de periode die ik heb doorgebracht bij CALP, het Collaborative for Advanced Landscape Planning, -laboratorium van Stephen Sheppard is er inderdaad volop energie. Met zijn onderzoeksteam ontwikkelt hij een werkwijze om alternatieve plannen voor landgebruik en -inrichting te creëren. Die werkwijze gaat er vanuit dat dit gebeurt in dialoog met de lokale bevolking met nadrukkelijk gebruik van geodata, simulatiemodellen en hoogwaardige 3D landschapsvisualisatie. Bovendien verkennen de beoogde, alternatieve plannen aanpassingen en mitigerende maatregelen in de lokale leefomgeving die inspelen op effecten door klimaatwijzigingen. De actuele, lokale problematiek, kennisoverdracht via participatief werken, de multidisciplinaire benadering en de inzet van “state-of-the-art” GIS ‘know how’ maakt dit ‘visioning’ uiterst uitdagend. De omvang van die uitdaging krijgt nog meer reliëf wanneer je beseft dat benodigde wetenschappelijke ‘facts & figures’ over klimaatveranderingen veelal ontbreken. De confrontatie met onzekere, onbrekende en afwezige kennis manifesteert zich dan keihard.

Een vergelijkbare confrontatie onderging ik op een van mijn uitstapjes wandelend naar de voet van de Athabascagletsjer. De vele datumbordjes die je tijdens de wandeling passeert plus de enorme zijmorenen vertellen je het verhaal van een terugtrekkende, afsmeltende gletsjer. Tegelijkertijd roept het vragen op. Kloppen die bordjes wel? Indien die terugtrekking al plaats vond in de 18de eeuw, werkt dan de CO2-toename als

een versneller? Het afsmelten gaat snel; welk mechanisme maakt dit mogelijk? Twee eeuwen afsmelting betekent meer smeltwater; welke effecten zijn daar dan van terug te vinden in het stroomgebied?

Stel dat ik op dat moment en ter plekke in een lokaal planvormingsteam zou participeren (want het wel-en-wee van de Athabascagletsjer gaat ons allen aan), dan zou mijn kennis tekort hard toeslaan en wel zodanig dat ik toegeleverde feiten en getallen sterk zou wantrouwen. Geen goede basis voor teamwerk lijkt me!

In die context, ‘visioning’ en ‘de aard en de betekenis van kennis’, is het een voorrecht om momenteel het promotieonderzoek van Joost Vervoort mede te begeleiden. In dit onderzoek staat namelijk de vraag centraal of de combinatie van verschillende communicatiemethoden in een lokaal participatief planvormingsproces bijdraagt aan wederzijds inzicht in de aard van de kennis omtrent klimaatproblemen, denkbare oplossingen daarvoor en de waarde daarvan. De inzet van passende, digitale middelen – vergelijkbaar met CALP – is daarbij een gegeven.

Opvallend in beide ‘visioning’ projecten is het ontbreken van sociale media. Terwijl beide projecten zich richten op het delen en ontwikkelen van kennis. In de CALP-projecten gebruikt men de digitale mogelijkheden op locatie als communicatiemiddel. Visualisaties staan daarbij centraal. In het promotieonderzoek van Joost hebben visualisaties ook een dominante rol maar de uitwisseling vindt vooral via internet-applicaties plaats. Bekende sociale media als Facebook en Twitter maken daar geen deel van uit. Is de oorzaak daarvan een kennistekort?

Toch beseft ik nu pas, uitgerust, boordevol energie, en dit schrijvend, welke kans ik heb gemist; al wandelend naar de voet van de Athabascagletsjer had ik via @lamsoor tweets mijn kennisvragen de wijde wereld in moeten sturen. Ik moet snel weer terug. VIAS-redactie hartelijk dank!

Ron van Lammeren, Laboratorium voor Geo-Informatie en Remote Sensing, Wageningen UR.